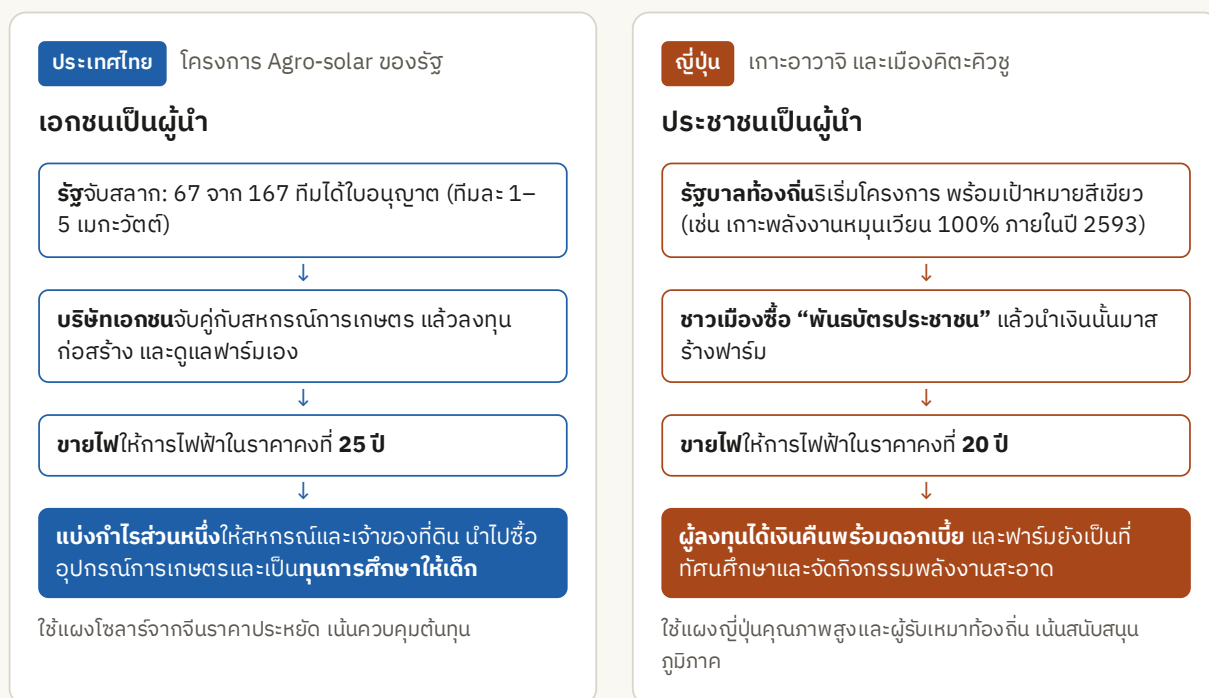


โซลาร์ชุมชน: ไทยและญี่ปุ่นเรียนรู้อะไรจากกันได้บ้าง

“โซลาร์ชุมชน” คือโซลาร์ฟาร์มที่ผลประโยชน์ตกอยู่กับคนในท้องถิ่น ไม่ใช่แค่นักลงทุนจากภายนอก งานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี 2561 เปรียบเทียบโซลาร์ฟาร์ม 4 แห่ง ในไทย 2 แห่งและญี่ปุ่น 2 แห่ง แต่ละแห่งขนาดราว 1 เมกะวัตต์ (พอสำหรับหลายร้อยครัวเรือน) ทั้งสองประเทศสร้างด้วยวิธีที่ต่างกันมาก และได้ผลลัพธ์ที่ต่างกันมาก

สองวิธีสร้างโซลาร์ฟาร์มชุมชน



สถิติของทั้งสองประเทศ

	ประเทศไทย	ญี่ปุ่น
ราคารับซื้อที่รัฐรับประกัน*	0.16 ดอลลาร์ต่อหน่วย (ราว 5.7 บาท)	0.35 ดอลลาร์ต่อหน่วยในปี 2555 ลดเหลือ 0.16 ในปี 2561
ระยะสัญญา	25 ปี	20 ปี
ใครสมัครได้	เฉพาะทีมสหกรณ์ + บริษัท (รวมไม่เกิน 400 เมกะวัตต์)	บริษัทหรือบุคคลใดก็ได้ ไม่จำกัด
วิธีคัดเลือกโครงการ	ตรวจสอบเอกสาร แล้วจับสลาก	ตรวจสอบเอกสารอย่างเดียว

*“Feed-in Tariff” คือราคาที่รัฐรับประกันสำหรับไฟฟ้าจากโซลาร์ทุกหน่วยที่ขายเข้าระบบ ตัวเลขเป็นดอลลาร์สหรัฐตามงานวิจัย

3 เท่า

ฟาร์มของญี่ปุ่นใช้ค่าก่อสร้างสูงกว่าของไทยราว 3 เท่า

4 จาก 4

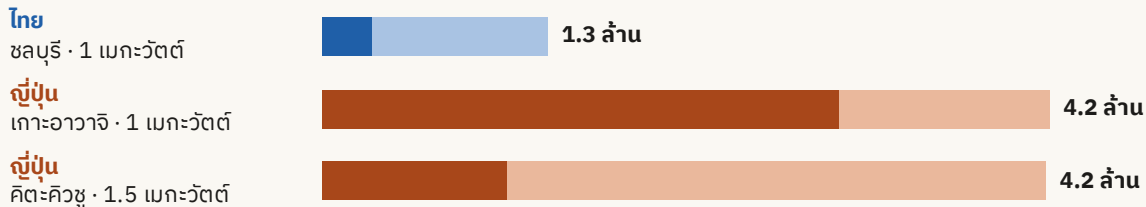
ทั้ง 4 โครงการมีกำไร ที่ราคาซื้อตามสัญญา

0 จาก 2

ฟาร์มญี่ปุ่นทั้งสองแห่งจะไม่คุ้มทุน หากใช้ราคาซื้อปัจจุบันที่ต่ำลง

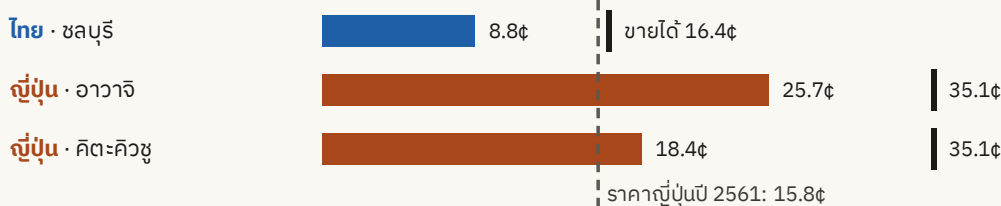
ตามดูเรื่องเงิน

ค่าก่อสร้างของแต่ละฟาร์ม (ดอลลาร์สหรัฐ)



อาวาจิใช้งบถึง **71%** ไปกับค่าแรง ทั้งปรับพื้นที่ใหม่ ผังสายไฟใต้ดิน ปลุกต้นมะกอก และทำรั้วกันสัตว์ ส่วนผู้พัฒนาของไทยคุมต้นทุนได้ ด้วยแผนนำเข้า

ต้นทุนผลิตไฟ 1 หน่วย เทียบกับราคาที่ขายได้



■ แท่ง: ต้นทุนต่อหน่วยตลอดอายุโครงการ ■ เส้น: ราคาซื้อที่รับประกัน (เช่น สหรัฐต่อหน่วย)

ทุกฟาร์มมีรายได้มากกว่าต้นทุน ทั้ง 4 แห่งจึงมีกำไร แต่ต่อมาราคาซื้อของญี่ปุ่นลดลงจนต่ำกว่าที่ฟาร์มทั้งสองต้องการ รูปแบบเดิม **จึงจะขาดทุนหากเริ่มวันนี้** ขณะที่ฟาร์มของไทยยังคุ้มทุนแม้ที่ราคารอบใหม่ซึ่งต่ำกว่า (11.9¢)

16.1%

ผลตอบแทนต่อปี · ไทย ชลบุรี

3.3%

ผลตอบแทนต่อปี · ญี่ปุ่น อาวาจิ

9.8%

ผลตอบแทนต่อปี · ญี่ปุ่น คิตะคิวชู

สิ่งที่แต่ละประเทศควรทำต่อ

ไทย: แก่ที่กระบวนการ

ปัญหาที่เกิดขึ้น: ผู้พัฒนาบางรายขายต่อใบอนุญาตเพื่อทำกำไร ลดส่วนแบ่งของชุมชนหลังได้สิทธิ์ และทำไม่กันกำหนด

- เปลี่ยนการจับสลากเป็นการประเมินผู้พัฒนา
- ห้ามขายต่อใบอนุญาต
- กำหนดให้ผู้พัฒนาจัดกิจกรรมพลังงานสะอาดให้คนในพื้นที่เป็นประจำ
- จัดเวิร์กช็อปให้หน่วยงานท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

ญี่ปุ่น: คุมต้นทุน

ปัญหาที่เกิดขึ้น: เมื่อระดมเงินจากประชาชนได้ครบแล้ว **จึงแทบไม่มีการจูงใจให้ประหยัด** ต้นทุนจึงสูง

- ให้ผู้เชี่ยวชาญภาคเอกชนตรวจสอบปริมาณก่อนออกพันธบัตร
- ลดค่าแรง และพิจารณาแผนนำเข้าที่ถูกกว่า
- ขยายระยะสัญญาซื้อขายไฟ ซึ่งมีผลต่อต้นทุนต่อหน่วยมากที่สุด